

***Een fatsoenlijk
Oude IJsselstreek!***

Verkiezingsprogramma 2026-2030

Inhoud

1. Inleiding.....	3
2. Terugblik 2022-2026	5
3. Het sociaal domein.....	6
4. Sociaal en welzijn	7
5. Samenleving en Meedoen.....	12
6. Fysieke leefomgeving	14
7. Veilig, groen en schoon wonen	15
8. Onze gezamenlijke buitenruimte	17
9. Een schone, groene Oude IJsselstreek	20
10. Ondernemend Oude IJsselstreek	22
11. Algemene zaken, Financiën en Economie.....	24
12. Overige	25
Kortom	28

1. Inleiding

Dank voor uw interesse in het verkiezingsprogramma 2026-2030 van het CDA Oude IJsselstreek (verder: CDA OIJ). U en veel anderen uit ons netwerk hebben geholpen met de waardevolle inbreng en daarvoor danken we u!

Een fatsoenlijk Oude IJsselstreek.

Het CDA Oude IJsselstreek (hierna: CDA OIJ) staat met een hoopvol verhaal midden in de samenleving. Wij komen op voor 'gewone' mensen die elke dag het goede willen doen. Dagelijks bouwen wij met u, met jou, aan de mooie gemeente waarin wij wonen, werken, recreëren en simpelweg samen zijn. Waar mensen onderdeel zijn van een sterke gemeenschap en waar iedereen telt. Noaberschap! Een gemeente waar kinderen veilig opgroeien, ouderen die het nodig hebben, goede zorg krijgen en onze samenleving bruist.

Ons verhaal

Het is juist de kracht van die samenleving waarin wij geloven. Waar mensen elkaar ontmoeten in gezinnen, kerken, verenigingen, sportclubs, culturele verenigingen, (familie)bedrijven of coöperaties. Waar respect, waarden en normen niet ouderwets zijn, maar juist gekoesterd worden. Waar het algemeen belang boven het eigenbelang gaat. Waar mensen verantwoordelijkheid nemen voor hun leefomgeving, omzien naar elkaar en voor elkaar zorgen. Waar we de Oude IJsselstreek beter doorgeven aan onze kinderen en kleinkinderen. Samen kunnen we meer. Fatsoenlijk Noaberschap!

Een politiek van samenwerken

Vanuit die gedachte pakken wij onze verantwoordelijkheid graag op. Wij zijn ervan overtuigd dat een politiek van samenwerken nodig is. Het CDA is een lokale partij met korte lijnen met zowel Arnhem, Den Haag als Brussel. Indien gewenst kunnen wij regionale, provinciale en landelijke lijnen binnen het CDA inzetten om onze doelen bij te staan. Wij staan voor een hoopvolle en constructieve koers.

Onze CDA-plannen

Voor u liggen onze plannen voor de periode 2026-2030. Ons verhaal voor Oude IJsselstreek. Om u te laten zien waar wij onze focus leggen en hoe wij willen bouwen aan de toekomst. Aan een gemeenschap waar mensen tot hun recht komen en het goed en veilig leven is. Een verhaal vol bouwstenen, ideeën en voorstellen.

Het verkiezingsprogramma start met een korte omschrijving van de verschillende commissies en de zaken die daarin hebben gespeeld en gaan spelen de komende jaren. Het gaat dan om de commissies sociaal domein (MO), fysieke leefomgeving (FL) en algemene zaken, financiën en economie (AFE).

Op de website zullen alle verschillende onderwerpen ondergebracht worden in een menu waarop een ieder op onderwerp kan lezen wat onze standpunten zijn.

Aangezien dit de papieren versie is, heeft u hier alle standpunten van ons verkiezingsprogramma in één keer in handen!
Om bondig aan de kiezer te vertellen welke speerpunten voor ons de hoogste prioriteit hebben, komt er een prioriteitenlijst.

Uiteraard hebben wij ons de afgelopen vier jaar met passie, plezier en toewijding ingezet voor de kernwaarden van het CDA. Als lokale partij hebben we de vrijheid om deze kernwaarden lokaal toe te passen en te focussen op de lokale situatie en behoeften in de Oude IJsselstreek.

In de komende vier jaar willen wij ons weer even hard, met ziel en zaligheid inzetten voor het CDA, voor onze prachtige gemeente en bovenal voor al onze inwoners. Op een fatsoenlijke wijze. Met respect voor ieders mening. Wij maken ons ernstige zorgen wat betreft de verregaande polarisatie in onze samenleving. Je bent voor of je bent tegen. De tegenstellingen worden alleen maar verder uitvergroot. Hier doen wij als partij niet aan mee.

Ons land is en blijft een land van compromissen. Fatsoenlijke politiek.

Bouwen aan de toekomst doen we samen

Uw steun is onmisbaar om ons verhaal voor een fatsoenlijk Oude IJsselstreek vorm te geven. Wij nodigen u van harte uit om met ons te bouwen aan de toekomst. Want een sterke gemeenschap begint bij u, bij jou.

Mogen wij op 18 maart op uw, op jouw stem rekenen?
CDA Oude IJsselstreek

Een fatsoenlijk Oude IJsselstreek!

2. Terugblik 2022-2026

In ons vorige verkiezingsprogramma hadden we het over *de drie W's*: Welzijn (en Zorg), Wonen en Werken. Deze kunnen niet los van elkaar gezien worden en we kijken met tevredenheid terug op alles wat we bereikt hebben.

- De toegankelijkheid van Oude IJsselstreek neemt steeds meer toe en is erkend met de titel Meest Toegankelijke gemeente van Nederland.
- Samen Sterker Thuis, de samenwerking met Azora en Sensire in de ondersteuning van inwoners van 65 jaar en ouder, werpt z'n vruchten af.
- We zijn bezig met de beweging van ziek zijn naar gezondheid. We hebben sterk ingezet op positieve gezondheid, preventie en eigen regie van onze inwoners. We hebben sterk ingezet op een gezonde samenleving en leveren maatwerk, wat vroeg om creativiteit en inventiviteit.
- Op het gebied van duurzaamheid hebben we grote stappen gezet. We zijn koploper in de regio wat betreft het opwekken van windenergie. Onze inwoners scheiden hun afval goed en de hoeveelheid aangeboden restafval van onze inwoners is flink afgenomen.
- Cultuur heeft een steeds vastere plek in onze gemeente. Verenigingen zoeken elkaar op en werken samen. Cultuur wordt ook steeds meer ingezet in verbinding met andere domeinen, zoals het sociaal domein.
- Woningbouw in alle kernen en voor alle doelgroepen is ons uitgangspunt. Om de leefbaarheid en levendigheid te behouden. Hier hebben we als raad maar zeker ook als CDA-fractie hard aan gewerkt.
- De starterslening voor starters op de woningmarkt is omhoog gegaan op initiatief van onze fractie.
- De regelingen op het gebied van bestaanszekerheid zijn vereenvoudigd en daarmee toegankelijker gemaakt, zodat ook inwoners met een wat kleinere portemonnee mee kunnen doen in Oude IJsselstreek.

We hebben de afgelopen raadsperiode met de raad, de organisatie, onze samenwerkingspartners en vooral onze inwoners gericht gewerkt aan het verder uitbouwen van wederzijds vertrouwen. Ontzettend belangrijk omdat wij zien dat het vertrouwen in de overheid sterk tanende is. Samen hebben we veel bereikt en de financiën op orde gebracht. In een moeilijke periode hebben we gezamenlijk, met een collegiaal bestuur, verantwoordelijkheid genomen, waarbij we ook de nek hebben uitgestoken om zaken te realiseren. Voor ons was, is en blijft het belangrijk dat we als gemeente midden in de samenleving staan. Dat we in gesprek blijven met onze inwoners, ondernemers en onze maatschappelijke organisaties. We zijn trots op de inwonersinitiatieven, die met succes bijdragen aan prettige, veilige woonkernen met voorzieningen.

We hebben veel bereikt in deze coalitieperiode, maar zijn nog niet klaar. We gaan dan ook graag door!

3. Het sociaal domein

Een samenleving maak je samen. Binnen die samenleving willen we zorgen voor elkaar en elkaar steunen waar nodig. We vinden het belangrijk dat de benodigde ondersteuning binnen handbereik is en dichtbij de mensen georganiseerd wordt. We investeren daarom in lokale samenwerking en steunen de verandering naar één loket voor alle ondersteuningsaanvragen.

Onze slogan ‘meedoen is meetellen en meetellen is meedoen’, is nog altijd erg actueel. Het oprichten van Stoer was volgens ons een goede keuze, wij willen dit dan zeker ook verder ontwikkelen. Iedereen telt immers mee in onze gemeente. Een inclusieve samenleving is voor ons een logisch gevolg hiervan.

Wij willen dat iedere inwoner bestaanszekerheid ervaart. De komende periode zullen we dit dan ook als afwegingskader meenemen, bij het inrichten van regelingen binnen het sociaal domein. We zullen ons steeds bewust zijn van de verschillende effecten die regelingen op mensen kunnen hebben. Daarbij luisteren we naar de inwoner en de verschillende partijen die met de regelingen te maken hebben. Zo komen we tot een goed besluit, samen. Wij zijn trots op hoe het armoedebelief mede dankzij het CDA zijn huidige vorm heeft gekregen.

Voor de jongeren willen wij meer aandacht. Wij willen bijvoorbeeld het cultureel-sociaal werk terugbrengen in verschillende kernen. Daarnaast moet er bij Stoer aandacht blijven voor een startkwalificatie voor jongeren en willen we de betrokkenheid van jongeren stimuleren door initiatieven serieus te nemen. We willen jongeren helpen hun plannen tot uitvoer te laten komen door ze te ondersteunen waar dat nodig is. Jongerenwerk binnen de gemeente moet professionele waardering krijgen.

Ouderen willen we ondersteunen in het vitaal blijven door te werken volgens de principes “Positieve Gezondheid”. We willen dat alle inwoners zo lang mogelijk zelfstandig zijn en bieden ondersteuning om dat zo lang mogelijk te kunnen doen en zelf de regie te houden.

De afgelopen jaren hebben we hard gewerkt aan een vriendelijk, betaalbaar en begrijpelijk sociaal domein. Daarin willen we graag verder bouwen en zijn we de logische partij om dat te doen.

4. Sociaal en welzijn

Zorg hoor je dicht bij de samenleving te organiseren. In de Oude IJsselstreek kennen we elkaar, zorgen we voor elkaar en werken we samen. Het vertrouwen in elkaar is groot.

Iedereen levert zijn bijdrage, iedereen mag er zijn en telt mee. Alle mensen, buurten, sportclubs, scholen, kerken, moskeeën, zorginstellingen en bedrijven hebben hun netwerken. Deze instellingen leveren hun eigen bijdrage aan onze mooie gemeente. CDA OIJ vindt dit erg waardevol en wil ervoor zorgen dat dit belangrijk blijft in de komende jaren!

Geen gezin is hetzelfde, daar houden we van!

Familie is belangrijk, het maakt je tot wie je bent. Als het even niet lukt om het gezin goed te laten draaien, is ondersteuning erg belangrijk. Wij vinden dat je moet steunen en niet oordelen. Als gezin kunnen een paar tips al helpen. Laagdrempelige hulp zonder oordeel vinden we dan ook erg belangrijk. Buurtzorg Jong doet dit nu in onze gemeente. CDA OIJ wil dat zij dit blijven doen en dicht bij de gezinnen blijven staan.

Bestaanszekerheid

Voor iedereen is bestaanszekerheid belangrijk. Het is een veilig gevoel als je weet dat er genoeg geld is om van rond te komen en een buffer te hebben als er iets mis gaat. Als gemeente moeten we er veel aan doen om bestaanszekerheid te bereiken voor iedere inwoner. Zeker als het gaat om gezinnen met kinderen, moeten we er alles aan doen om deze kinderen zonder (geld)zorgen op te laten groeien.

Ook in de Oude IJsselstreek zijn er gezinnen die niet kunnen rondkomen, hulp nodig hebben van de voedselbank en mogelijk andere hulp nodig hebben. Wij vinden het belangrijk dat er voor alle mensen van onze gemeente een goed inkomensbeleid is, maar dat daarnaast ook een duidelijke lijn is in het bestrijden van armoede. We willen bestaanszekerheid voor iedereen.

Naast bestaanszekerheid zien wij ook het belang van maatschappelijke participatie. Het is belangrijk om alle inwoners te betrekken bij onze gemeente en de activiteiten die daarin plaatsvinden. Activiteiten die gericht zijn op het samenbrengen van verschillende groepen, krijgen vanuit ons dan ook alle steun. Wij vinden daarnaast dat hiervoor geld beschikbaar moet zijn om groepen te stimuleren hiermee actief aan de slag te gaan.

Samen in cultuur

Jongeren, ouderen, mensen met een uitdaging, we horen allemaal samen. Wij maken de Oude IJsselstreek tot een mooie gemeente. Vanuit de ouderen én de jongeren horen we regelmatig dat er weinig georganiseerd wordt. Daarnaast zien we dat er op het gebied van cultuur en cultuureducatie vraag is naar lokale mogelijkheden. Wij zien daarom mogelijkheden voor het terugbrengen van cultureel werk in de Oude IJsselstreek. Laat vele kernen weer hun cultuurhuis krijgen en maak daarin ruimte voor sociaal-cultureel werk. Of ondersteun verenigingen die fysiek hun accommodatie hiervoor inzetten. Laat naast sociaal werkers ook cultureel werkers weer toe in de gemeente en laat ze aan de slag gaan met en voor onze jongeren. Wij vinden dat dit van grote waarde is voor onze gemeente en willen dit dan ook voortzetten in de komende 4 jaar. Verenigingen die er nu al zijn, moeten ook ondersteund worden in hun activiteiten. Zij zijn de haarvaten van onze samenleving. Wij hebben het streven om de regeldruk bij het organiseren van activiteiten door verenigingen terug te dringen.

Samen zijn we één samenleving

Of je al lang op deze planeet loopt of pas net komt kijken, iedereen kan van elkaar leren. Wij vinden activiteiten die je samen doet, of waar iedereen aan mee kan doen, dan ook een hoeksteen van de samenleving. Zo belangrijk zelfs, dat wij vinden dat hierin geïnvesteerd moet worden als er initiatieven die mensen samenbrengen, vanuit de samenleving komen. Streekcultuur en streektaal vormen onze identiteit. Initiatieven die de streektaal en streekcultuur bevorderen, juichen we van harte toe.

Gelukkig worden onze ouderen steeds ouder en blijven ze langer fit en gezond. Daardoor blijven veel ouderen tot op hoge leeftijd een belangrijke maatschappelijke rol vervullen. Om dit te blijven ontwikkelen wil het CDA OIJ dit stimuleren door projecten die inzetten op het voorkomen van problemen, te ondersteunen. Zo kunnen onze inwoners langer gezond, vitaal en zelfredzaam blijven.

We moeten wel omzien naar de kwetsbare ouderen. Door ziekte of door weinig contacten kunnen ouderen zich erg eenzaam voelen. Extra aandacht gaan wij vragen voor ouderen in relatie tot de hete zomers en hun wel of niet goed geïsoleerde woning. We gaan graag door met het mooie project Heerlijk thuis in huis.

Voor ons is het een vanzelfsprekendheid dat we zorgen voor onze ouderen. Zij hebben ons immers grootgebracht!

We willen dit doen door bijvoorbeeld activiteiten voor jong en oud te stimuleren, maar ook door de ICT-vaardigheden van ouderen te verbeteren, zodat iedereen ook op afstand contact kan houden.

Meepraten en meebeslissen

Natuurlijk moeten de doelgroepen ook over hun eigen beleid kunnen meepraten. Jongeren geven aan wat zij willen en nodig hebben en ouderen geven dat op hun beurt ook aan. Samen ontdekken we hoe we voor beide groepen mooie nieuwe projecten kunnen laten ontstaan in de samenleving.

Niet iedere jongere vindt aansluiting bij de activiteiten en clubs die er al zijn in de Oude IJsselstreek. Het is daarom belangrijk om deze jongeren te horen en te betrekken bij beleid dat over hen gaat. Dit kan bijvoorbeeld via onze kinderraad, jongerenraad, enquête of jongerenplatform. Als er initiatieven vanuit de samenleving komen, dan willen wij daar graag een ruim baan voor maken! De jeugd heeft de toekomst en het CDA OIJ wil de juiste randvoorwaarden scheppen om deze toekomst goed in te kunnen vullen.

Zorgen voor elkaar

Als je zorg of ondersteuning nodig hebt, lang of kort, dan zorgen verschillende Nederlandse wetten dat je die hulp ook krijgt. Het kan erg lastig zijn om te krijgen wat je nodig hebt, doordat je steeds naar verschillende loketten moet om je hulp te krijgen. Binnen onze gemeente zijn we hard aan het werk om hiervan één loket te maken. Wij vinden dit erg prettig, want dat maakt alles veel makkelijker voor de inwoner.

Wij zijn er voor dat inwoners zelf de regie pakken, maar waar dat niet lukt staat de gemeente voor hen klaar. We vinden het goed als inwoners zo lang mogelijk zelfstandig blijven en ondersteuning krijgen om te leren hoe ze dat het beste moeten doen.

Gezond zijn en gezond blijven

Het is belangrijk om te weten welke invloed je zelf hebt op je leven. We noemen dat regie. Sporten, gezond eten, sociale contacten, plezier hebben, het heeft allemaal invloed op wie je bent en hoe je in het leven staat. Daarom willen wij werken vanuit Positieve Gezondheid! Wat past er bij jouw situatie en wat heb jij nodig om lekkerder in je vel te zitten.

Ook als je niet alles meer kunt, kijken we naar wat je wel kunt en waar je een gelukkiger mens van wordt.

En natuurlijk; als je zorg nodig hebt, om welke reden dan ook, dan vinden wij het als CDA OIJ belangrijk dat deze zorg bereikbaar is. Of het nou gaat om een verpleeghuis of het ziekenhuis, de huisarts of de specialist, dichterbij is altijd beter!

Onze gemeente staat te laag in het regionaal gezondheidsonderzoek. Dit willen we als CDA verbeteren.

Zo moet er meer ingezet worden op voorlichting. Willen we dat gezond leven de norm is en we willen projecten die gezondheid verbeteren en meer steunen.

Negatieve invloed op de gezondheid willen we aan de kaak stellen. Bijvoorbeeld door meer preventie op het gebruik van alcohol en drugs. Het misbruik van alcohol en drugs kost onze samenleving veel. Verslaving zorgt vaak dat er meer zorg nodig is. Daarnaast hebben we ook in onze gemeente onveilige situaties en overlast op straat door drugsverkoop en gebruik. En daarnaast zien we ook branden door geknoei met elektriciteit in hennepkwekerijen. Wij willen daarom ook inzetten op preventie. En daarnaast ook op het sterk aanpakken van illegale praktijken in het buitengebied en handel in drugs. We hebben daarbij onze inwoners hard nodig voor vroegtijdige signalering.

Samen zorgen voor elkaar

In onze gemeente zijn er veel mantelzorgers, inwoners die zorgen voor hun partner, ouder, ooms of tantes, of anderen in hun omgeving. Dit doen ze vrijwillig en zij zijn enorm belangrijk. De mantelzorger geeft aandacht aan de persoon die ze nodig heeft en ontlast daarmee de zorg.

Deze taak is zwaar en de mantelzorger heeft soms zelf ondersteuning nodig. Wij willen daarom mantelzorgers betrekken bij beleid, maar ook helpen als ze meer deskundigheid nodig hebben of andere praktische ondersteuning.

Door de groeiende zorgvraag is het van belang dat mantelzorgers hun ervaringen en kennis kunnen delen. Daarnaast zijn we voorstander van het verkennen van innovatieve oplossingen zoals buurtzorgprojecten en digitale ondersteuning.

Inclusiviteit willen we ook zien op scholen. Wij willen dat scholen meer mogelijkheden hebben om passend onderwijs mogelijk te maken. Wij letten erop dat de integraal kindcentra (IKC) die nieuw gebouwd gaan worden hier ook aandacht en ruimte voor hebben.

Studeren als je een handicap hebt, zorgt ook voor meer uitdagingen. We willen voldoende financiële ondersteuning voor deze groep. Niet wachten op de beslissingen vanuit Den Haag, maar lokaal deze keuze al maken.

Een andere manier om inclusie te bevorderen en kansenongelijkheid tegen te gaan zijn de zomerscholen.

Wij vinden dan ook dat de zomerscholen een blijvend karakter moeten krijgen. Op de zomerschool worden achterstanden weggewerkt en ontstaan nieuwe sociale contacten.

Scholen zijn belangrijk in iedere kern. Dit stimuleert de vitaliteit van een dorp, kern of buurt. Wij willen dan ook graag dat er in iedere kern een school aanwezig is, en maken schoolbesturen bewust van de rol van onderwijshuisvesting in kleine kernen.

Groene schoolpleinen zijn een ontwikkeling die wij graag ondersteunen. Kinderen kunnen hierdoor prettig spelen op bekend terrein. De ontwikkeling van meer groene schoolpleinen steunen wij van harte.

Werken loont

De uitvoering van de participatiewet ligt bij onze gemeente bij Stoer. Dit bedrijf is nieuw opgericht na de uittreding bij Laborijn. We vinden het als CDA belangrijk dat meedoen telt en dat iedereen kan meedoen. Stoer gaat uit van de kracht en kunde van mensen en wil dit in elk opzicht nastreven. Hierbij controleren wij Stoer maar stimuleren we ze ook om door te gaan op dit pad. Zoals eerder aangegeven is participatie en mee kunnen doen erg belangrijk. En als je dan aan het werk gaat, moet de uitstroom naar werk lonen. Wij willen dat dit niet alleen het geval is in het meedoen binnen de samenleving, maar dat het ook financieel loont om mee te doen. Een armoedeval moet zo ver mogelijk tegengegaan worden. Wij willen onze kanalen inzetten om ook de landelijke inspanningen tegen armoede te benutten voor onze gemeente.

5. Samenleving en Meedoen

De kracht van onze samenleving ligt in een gedeeld besef van onderlinge verbondenheid, tussen jong en oud, arm en rijk. In een sterke samenleving voelen inwoners zich veilig en thuis. Iedereen doet mee. Met elkaar hebben we de sleutel in handen voor een betere toekomst. Als we vertrouwen hebben in elkaar, staan we sterker in de uitdagingen die op ons afkomen.

Verenigingen en Vrijwilligers

Het gemeentelijk beleid moet gericht zijn op het faciliteren van verenigingen en stichtingen die een maatschappelijk doel nastreven. Vrijwilligerswerk is hierbij erg belangrijk, het is het cement van de samenleving. Wij beseffen tegelijkertijd dat het behouden en werven van vrijwilligers een uitdaging is voor verenigingen.

We willen ervoor zorgen dat verenigingen en vrijwilligers de ondersteuning krijgen die ze nodig hebben. Dit hoeft niet per definitie financieel te zijn, maar kan ook zijn door barrières wegnemen zodat het gemakkelijker wordt om elkaar te helpen, zoals bijvoorbeeld samenwerkingen tussen sport- of culturele verenigingen.

In de huidige samenleving leeft het besef dat we meer zelf moeten maar ook kunnen gaan doen. Met name bij dit laatste is ook weer de ondersteuning vanuit de gemeente van belang. Zeker als het eigen initiatieven van verenigingen betreft die een breder maatschappelijk belang (kunnen) dienen. De subsidieregeling maatschappelijke effecten zou bij deze initiatieven meer gebruikt moeten worden, maar deze moet ook actief gepromoot worden juist om dit soort initiatieven te stimuleren.

Kerken, moskeeën, synagogen en levensbeschouwelijke organisaties vervullen nog steeds een belangrijke rol bij de bewustwording en het zoeken naar oplossingen van maatschappelijke vraagstukken. Zij spelen een belangrijke rol bij het opvangen van vluchtelingen, daklozen, verwarde personen en bij de bestrijding van armoede. Het CDA OIJ wil dat kerken en daarmee te vergelijken instituties betrokken worden en blijven bij het gemeentelijk beleid.

Kunst en Cultuur in verbinding

Kunst en cultuur geven kleur aan de samenleving. We hebben in onze gemeente een rijk en gevarieerd verenigingsleven. Dat willen we behouden en waar nodig versterken. Cultuur bevordert de saamhorigheid en sociale binding. Kunst en cultuur dragen bij aan ons welzijn, stimuleren de economie en de ontwikkeling van creatief talent. Daarom vindt het CDA OIJ het belangrijk dat ieder kind zich kan ontwikkelen via muziek, toneel of andere culturele vorming. Het is belangrijk dat laagdrempelige voorzieningen als de muziekschool en de bibliotheek beschikbaar blijven. Een bijzonder onderdeel van kunst is amateurkunst. Niet alleen als vrijetijdsbesteding maar ook als dagbesteding binnen de zorg.

Ook op scholen en buitenschoolse activiteiten kunnen kinderen en jongeren zich bewust worden van hun talenten voor creatieve zaken. Dit moet blijvend gestimuleerd worden. Om de toegang tot cultuur (maar ook sport) voor ieder kind mogelijk te maken, is het jeugdcultuur – en jeugdsportfonds belangrijk. CDA OIJ ziet veel mogelijkheden om kunst en cultuur te gebruiken als middel in het sociaal domein. Met als doel om kwetsbare inwoners actief deel te laten nemen aan de samenleving, om de positieve gezondheid te versterken. Laat kunstparticipatie een onderdeel worden van de ouderenzorg.

Integratie en Participatie

In de visie van het CDA OIJ zoekt de gemeente de minderheden op en gaat in gesprek met deze doelgroep. Deze gesprekken moeten leiden tot meer wederzijds begrip en vertrouwen en een verdere samenwerking. Niet over hen maar samen met hen zoeken naar mogelijkheden tot een integrale aanpak van maatschappelijke problemen. Met als uitkomst dat participatie van deze doelgroep toeneemt om uiteindelijk volwaardig mee te kunnen doen in onze samenleving. Participatie met behoud van eigen identiteit en wederzijds respect voor elkaars religie, levensbeschouwing, cultuur, normen en waarden, daar staat CDA OIJ voor.

Dorpscoöperaties

In ons land ontstaan er steeds meer dorpscoöperaties. Het CDA OIJ wil dit in onze gemeente actief gaan stimuleren en ziet hiervoor allereerst mogelijkheden binnen onze kleine kernen. Samenwerken staat centraal in de oprichting en het runnen van een dorpscoöperatie. Doordat het gemeentelijke budget niet altijd toereikend is voor alle wensen staan zowel dorpsvoorzieningen als de leefbaarheid meer en meer onder druk. Een dorpscoöperatie kan via een nauwe samenwerking met de gemeente alle dorpsvoorzieningen zoveel mogelijk behouden, indien gewenst mogelijke taken van de gemeente overnemen (b.v. groenonderhoud) en zelfs ook voorzieningen of infrastructuur uitbreiden door de efficiëntie die zij zelf realiseren.

6. Fysieke leefomgeving

Het CDA is voor leefbare en groene kernen. De leefbaarheid van buurten, wijken, dorp, stad en platteland wordt grotendeels bepaald door het gevoel van veiligheid. Wij willen een bijdrage leveren aan het bouwen van "hechte" gemeenschappen. Omzien naar elkaar. Noaberschap. Waar iedereen meetelt. Fysiek en sociaal isolement van mensen als gevolg van ontoereikende en moeilijk bereikbare voorzieningen vinden wij niet aanvaardbaar. Het CDA OIJ zet zich daarom in voor een voorzieningenniveau zowel fysiek als ook digitaal, dat zo dicht mogelijk bij mensen aanwezig is en aansluit bij de lokale gemeenschappen. Concreet betekent dit dat basisvoorzieningen m.b.t. zorg, onderwijs, verenigingen en eerste levensbehoeften (zoals een supermarkt) binnen redelijk bereik zijn. Ook goede bereikbaarheid via het openbaar vervoer hoort daarbij.

Wijkgericht werken is volgens ons ook een goede manier om dichtbij en op vraag, behoefte van de inwoner bezig te zijn met inrichting en onderhoud van de openbare ruimte. Een verloederde publieke ruimte roept gevoelens van onveiligheid op. De kwaliteit van de publieke ruimte vinden veel mensen belangrijk. Mensen ergeren zich aan bijvoorbeeld zwerfafval, vernielingen van straatmeubilair of hondenpoep op straat. Wij vinden dat we allemaal verantwoordelijk zijn voor een schone en veilige omgeving, het begint dus met zelf het goede voorbeeld geven.

Het zelf aanspreken van mensen die overlast veroorzaken is daarbij een goede start. Soms lukt dit echter niet. Omdat wij willen dat we naast eigen verantwoordelijkheid ook een handhavingsplicht hebben, willen we investeren in meer handhavers.

Bij de (her)inrichting van straten en pleinen vinden wij dat er aandacht moet zijn voor het gebruik van duurzame voorzieningen, rekening houdend met de wensen en behoeften van kinderen, ouderen en mindervaliden. Wij denken hierbij aan een veilige, duurzame en aanpasbare openbare ruimte.

Regelmatige controle van de buitenruimte is noodzakelijk om ook hier verloedering tegen te gaan. Het is hierbij van belang om inwoners te betrekken bij onderhoud van groen in hun woonomgeving omdat het een gezamenlijke verantwoordelijkheid is. Daarnaast zouden wij graag zien dat er binnen elke kern, wijk of buurt een centrale plek is die uitnodigt tot binding en ontmoeting tussen mensen. Dit kan een cultureel centrum, verenigingsgebouw of dorpshuis zijn, maar ook een mooi bruisend en groen plein. In kernen waar dit nog niet het geval is, willen wij graag samen met de inwoners kijken naar mogelijkheden.

7. Veilig, groen en schoon wonen

Wonen is meer dan een dak boven je hoofd. Wonen is een basisbehoefte. Wij vinden het van belang dat onze inwoners niet alleen in een passend huis wonen, maar ook in een buurt waar het veilig, groen en schoon is en waar er wordt omgezien naar elkaar. Het is belangrijk dat buurten en wijken ook zelf zaken kunnen oppakken en de overheid daarbij faciliteert en dus loslaat.

De woningmarkt

De nieuwbouwplannen die in onze gemeente zijn gestart, verlopen nog te traag. Beseffende dat netcongestie hierin een rol speelt. Maar ook wet- en regelgeving. We willen daarom inzetten op het versnellen van procedures, initiatiefnemers verwelkomen en innovatieve duurzame prefab woningen de ruimte geven. Dit zorgt ook voor een lagere belasting van de gemeentelijke organisatie en maakt volgens ons slim gebruik van de kracht van ondernemers en inwoners. We zetten ons er de komende periode nadrukkelijk voor in om in alle kernen voldoende mogelijkheden te bieden om tegemoet te komen aan de woningbehoefte. Niet alleen nieuwbouw maar ook kleine woningbouwinitiatieven, zoals transformatie van garages, bijgebouwen naar woningen voor inwonende starters. Tevens omarmen wij woningdeling en woningsplitsing. In de grote maar ook vooral in de kleine kernen zijn hierboven genoemde kleinere initiatieven of nieuwe woningbouw belangrijk om te voorkomen dat inwoners verdwijnen uit hun geboortedorp. Het CDA OIJ benut de kansen voor woningbouw in het buitengebied door slimme inbreiding en herbestemming van leegstaande agrarische panden. Nieuwe woningen in het buitengebied mogen de bedrijfsvoering en de ontwikkelruimte van de omliggende boerenbedrijven niet in de weg staan. De voordelen voor de woningbouwopgave mogen niet ten koste gaan van de lasten voor de boer.

Bij de ontwikkeling van deze plannen willen wij constant aandacht voor de ruimtelijke kwaliteit en het cultuurhistorisch karakter van gebieden. Onze gemeente kenmerkt zich door veel groen en van oudsher een belangrijke rol voor de landbouw. Gezien het grote woningtekort zullen wij zowel inbreiding als uitbreiding aanmoedigen. Om uitbreiding snel te kunnen realiseren is goed overleg met, en een constructieve houding van de provincie noodzakelijk. Wij willen dat de gemeente dit actief blijft oppakken. Mooie voorbeelden zijn de projecten De Tuit in Varsseveld en Lenteleven te Gendringen.

Onze gemeente moet in staat zijn om de ambities op de woningmarkt te realiseren. Daarvoor is gemeentelijke regie essentieel. Wij willen dat de gemeente, waar nodig, een actief grondbeleid voert. Dit betekent dat de gemeente proactief strategische locaties kan verwerven om de woningbouw te versnellen en tevens de betaalbaarheid en diversiteit van het woningaanbod in alle kernen hiermee kan sturen.

Betaalbare woningen

De krapte op de woningmarkt zorgt ervoor dat het moeilijk is een betaalbare woning te vinden. Wij zien een oplossing in het bouwen van betaalbare woningen voor alle segmenten. Hierbij denken we bijvoorbeeld aan meer sociale huurwoningen,

huurwoningen voor het middensegment en koopwoningen voor starters met een maximumprijs. Maar ook willen we investeren in het toekomstbestendig maken van woningen, bewoond door ouderen. Door woningaanpassingen en/of andere woonconcepten kunnen ouderen en mensen met een beperking langer zelfstandig blijven wonen.

Om koopwoningen voor jongeren bereikbaar te maken, blijven de startersleningen belangrijk. Op initiatief van het CDA is de hoogte van de starterslening naar boven bijgesteld. Bij nieuwbouw vinden we een zelfbewoningsplicht een goede manier om woningen beschikbaar te houden voor de doelgroep.

Versnelling van woningbouwprocedures

Wij beseffen dat wij hier grotendeels afhankelijk zijn van nationale wetgeving betreffende het verkorten van bezwaar en beroepsprocedures.

Vereenvoudiging van regelgeving en vergunningstrajecten om nieuwbouw sneller en efficiënter te realiseren. Ook organisatorisch valt hier veel te winnen. Denk aan interne afstemming, (werk)processen helder krijgen, en daarnaar handelen.

Overige prioriteiten op het gebied van woningbouw en de wijze waarop:

- Flexibele woonvormen
- Tijdelijke woonoplossingen zoals flexwoningen of tiny houses.
- Klimaatbestendige woonwijken
- Hittestress verlagen en de wateropvang verhogen.
- Creatieve oplossingen voor wat betreft netcongestie

8. Onze gezamenlijke buitenruimte

De leefbaarheid in buurten, wijken, dorpen, stad en platteland wordt grotendeels bepaald door het gevoel van veiligheid, gevarieerde woningbouw, een goed voorzieningenniveau, een schone en groene leefbare buitenruimte en het sociale verband in en tussen gemeenschappen. Daarom vinden wij het van groot belang dat inwoners in dorpen, buurten, wijken en het buitengebied betrokken moeten worden bij besluiten over leefbaarheid en de inrichting van hun directe omgeving. Overleg en samenwerking moeten gestimuleerd worden. Dit is van groot belang voor het bevorderen van binding, ontmoeting en sociale samenhang. Samengevat:

Naoberschap.

Gelukkig gebeurt dat nu ook via participatie bij verschillende projecten en het inzetten van de Praotbus. De gebiedsmakelaars in onze gemeente spelen hierbij ook een belangrijke rol.

Samen onze omgeving creëren

Naoberschap was van oudsher vaak een noodzakelijke vorm van samenwerking, maar de nieuwe invulling gaat meer uit van gelijkwaardigheid en een verantwoordelijkheid in omzien naar elkaar en het gezamenlijk ontwikkelen van de leefomgeving. Om dit naoberschap te stimuleren en te waarderen is het CDA OIJ van mening dat initiatieven vanuit de samenleving dan ook extra gestimuleerd dienen te worden. De ingeslagen weg binnen de gemeentelijke organisatie van 'Nee, tenzij' naar 'Ja, mits' willen we dan ook vasthouden en versterken. Mooie initiatieven waarbij de menselijke maat leidend is en de kracht van de samenleving maximaal wordt benut willen we door deze manier van werken stimuleren.

Een nieuw en vitaal buitengebied

Het agrarisch buitengebied is een belangrijk onderdeel van onze gemeente. De landbouwsector is door de economische omvang en qua oppervlakte voor ons van groot belang. Deze landbouw moet volgens ons ook in harmonie zijn met landschap, natuur, biodiversiteit, bodem, water en lucht, wonen, werken en recreëren. In de komende jaren zullen vele boeren in onze gemeente stoppen met hun bedrijf. Naast de uitdagingen waar deze boeren zelf voor staan, komen ook wij als gemeente voor grote vragen te staan. Hoe gaan we ons landschap inrichten als de boeren het niet meer onderhouden en vormgeven, de zogenoemde landbouwtransitie. De landelijk ingezette weg van extensivering zal druk leggen op de schaarste van grond. Wij zullen telkens een gedegen afweging moeten maken.

Boeren hebben duidelijkheid nodig met perspectief op de lange termijn, waarin nieuwe wegen beschreven worden op weg naar een toekomstbestendige agrarische sector.

Wij vinden echter dat waar nodig we zaken lokaal anders aan moeten pakken en moeten hierbij goed luisteren naar onze boeren en hen betrekken in en onderdeel maken van onze plannen voor de landbouwtransitie. Wij weten namelijk dat er veel zorgen en wensen onder de boeren zijn, die we samen met hen moeten bespreken.

Wij zijn tegen het onteigenen van boeren in onze gemeente. We verwachten dat dit in onze gemeente ook niet aan de orde zal komen omdat we geen Natura 2000-gebieden hebben. Nog belangrijker is de verwachting dat de komende 10 jaar ongeveer 30% van de boeren van plan is om te stoppen. Dat schept enerzijds de verplichting om de stoppende boeren daarbij te helpen en biedt het perspectief voor de blijvende boeren om hun bedrijf uit te breiden.

De transitie naar een nog meer duurzame en innovatieve landbouw is dan ook een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Het is belangrijk om nieuwe ideeën te ontwikkelen en de manier waarop het bedrijf werkt te verbeteren. En te faciliteren als gemeente. Bedrijven die aan de hoofdtak een activiteit toevoegen, zoals recreatie, agrarisch natuurbeheer, maar ook het leveren van energie of het verwerken van mest. Voor functies die van algemeen belang zijn, moeten boeren ook een passende vergoeding ontvangen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan agrarisch natuurbeheer.

Het CDA OIJ staat voor een ruimtelijk beleid dat perspectief voor agrarische bedrijven biedt. Een vlot verlopende vergunningsprocedure met inachtneming van de wettelijke kaders en regelgeving is dan ook belangrijk.

Bestemmingsplannen moeten flexibel zijn en sturen op kwaliteit.

In het kader van ruimtelijk beleid vinden wij het ook belangrijk om de verkaveling van agrarische bedrijven te verbeteren. Daarnaast is de capaciteit en het onderhoud van plattelandswegen een bron van zorg vanwege de toenemende verkeersdruk.

Uiteindelijk willen we dat er een nieuw evenwicht ontstaat waarbij een duurzame, concurrerende agrarische sector, natuur, recreatie en nieuwe, passende economische bedrijvigheid in onderlinge samenwerking ten volle tot hun recht komen. Het CDA OIJ wil de boeren daadwerkelijk inzetten om het buitengebied te beheren.

Recreatie en toerisme

Recreatie en toerisme zijn naast de agrarische sector belangrijke economische dragers, met name voor het platteland. Onze gemeente biedt naast de schoonheid van de landelijke omgeving veel kwaliteiten op het gebied van cultuur en historie en moet dit de komende jaren nog verder benutten en beter vermarkten. Dit kan lokaal, maar ook regionaal - en in euregionaal verband. Wij zien veel kansen om recreatie en toerisme naar een hoger plan te tillen. Dit zorgt voor meer werkgelegenheid, maar ook voor het behoud van voorzieningen in onze kernen.

Er zijn al hele mooie projecten in onze gemeente zoals het in oude luister herstellen van 't Landfort in Megchelen, de herinrichting van het Zwarte Veen en de plannen voor de Oude IJsselzone.

Dit willen we de komende periode actief ondersteunen en uitbreiden. Meerdere recreatieve fietsverbindingen in deze gebieden verbinden bijvoorbeeld.

“De Achterhoek” is een sterke “handelsnaam” en wij willen deze naam gebruiken om inwoners uit andere delen van Nederland of over de grens te verleiden. Meerdaagse arrangementen en korte vakanties behoren in onze streek tot de favoriete uitstapjes van bezoekers aan de Achterhoek.

Wij willen hiervoor vernieuwende overnachtingsvormen stimuleren en faciliteren zoals bijvoorbeeld boomhutten en overnachten op het water.

Verkeer en Vervoer

Bereikbaarheid, verkeersveiligheid en duurzame vormen van mobiliteit zijn de speerpunten van het gemeentelijke verkeers- en vervoersbeleid dat CDA OIJ voor ogen heeft. We willen het doorgaande vrachtverkeer weren uit de grote kernen en vrachtverkeer uit kleine kernen. Maar niet onnodig wegen afsluiten voor snelverkeer. We blijven ons inzetten voor een dubbele spoorlijn treinverbinding tussen Winterswijk en Arnhem. En ook voor een betere bereikbaarheid van de Achterhoek, door het doortrekken van de A15 en de verbreding van de N18 en de verbetering van grensoverschrijdende verbindingen. We zijn tegen de Noordtak door de Achterhoek. In de komende jaren gaan we naar verwachting ook meer elektrisch rijden. We vinden daarom dat er voldoende (snel)laadpunten moeten zijn in onze gemeente, verdeeld over alle kernen.

Openbaar vervoer en fiets

Veel mensen zijn aangewezen op het openbaar vervoer. Gemeentelijk beleid moet erop gericht zijn dat iedereen, die aangewezen is op het openbaar vervoer hier gebruik van kan maken. Specifiek voor senioren is dat van belang om een sociaal isolement te voorkomen. Een mooi initiatief zijn de verschillende Elektrokarren die dagelijks in onze gemeente rijden. Vervoer op maat (zoals de dorpsauto's in Breedenbroek en Netterden) is een mooi voorbeeld van alternatieve vervoersvormen. De gemeente zal in regelmatig overleg met de vervoerders en reizigersorganisaties over de dienstregeling, prijs en kwaliteit van het openbaar vervoer blijvend zorgen voor een optimale bereikbaarheid van dorpen, buurten en kernen. Ook per fiets. Veilige fietsroutes, vooral van en naar school, hebben prioriteit. We zien dat met name 80 km (provinciale) wegen nog onveilig zijn. Denk hierbij aan de kruising Slingerparallel Oude IJsselweg. Helaas merken wij dat de Provincie doorstroming soms belangrijker vindt dan veiligheid. Ook de aanleg en het onderhoud van recreatieve fietspaden in het buitengebied verdienen aandacht.

9. Een schone, groene Oude IJsselstreek

Hoe kijken wij naar duurzaamheid?

Het klimaat verandert, de aarde warmt op onder andere door te veel CO₂-uitstoot. We moeten dus aan de bak om deze ontwikkeling tegen te gaan. Een leefbare, schone en groene wereld voor onze kinderen, kleinkinderen en de generaties daarna is wat wij willen. Wij wonen hier prettig en dat gunnen wij de generaties na ons ook. Om die fijne wereld te behouden, is het noodzakelijk dat we op bepaalde terreinen 'offers' brengen. Onze inwoners scheiden hun afval al heel behoorlijk, maar we moeten ons afval nog wat beter scheiden zodat we veel minder nieuwe grondstoffen nodig hebben. Het opwekken van energie zien we terug op onze daken en in ons landschap. We streven naar een balans tussen mens, milieu, natuur en economie. Daarmee houden we een leefbare gemeente én laten we de wereld goed achter voor onze (klein)kinderen. Rentmeesterschap.

Wij groeien toe naar een kringlooeconomie, waarin we grondstoffen hergebruiken in plaats van opmaken, een mooie ontwikkeling. We zien duurzaamheid als een kans om de inwoners meer te betrekken bij onze gemeente en bij onze burens in de straat en in de wijk.

Rol gemeente

Gemeentelijk milieu- en klimaatbeleid geven we samen met bedrijven, maatschappelijke organisaties en onze inwoners vorm. De gemeente stimuleert en faciliteert het besparen van energie o.a. door het Energieloket, door het aanbieden van gratis scans voor ondernemers. Een goede zaak. We vinden dat de gemeente het goede voorbeeld moet geven, door eigen daken vol te leggen met zonnepanelen, door energie te besparen door duurzame openbare verlichting (LED-lampen), door duurzaam in te kopen en door haar inwoners te informeren, te stimuleren en te faciliteren bij het besparen van energie.

CDA OIJ wil dat iedereen mee kan doen in de verandering naar een echt duurzame gemeente. Dit is een enorme opgave. We vinden dat we daarbij de hulp van het Rijk hard nodig hebben. Het Rijk moet meer sturing, duidelijkheid én geld geven. Want of je mee kunt, om stappen te zetten naar een duurzame, energieneutrale gemeente mag niet afhangen van de grootte van de portemonnee van inwoners.

De gemeente schept de kaders voor het opwekken van duurzame energie. We zijn van mening dat alles in het werk gezet moet worden om overal zon op dak mogelijk te maken. Helaas maakt netcongestie dat op dit moment onmogelijk. We houden graag de gronden zo veel mogelijk beschikbaar voor de landbouw. Om actueel te blijven willen wij het Gemeentelijk Uitvoeringsprogramma Energietransitie regelmatig evalueren. Bij de RES 2.0 (Regionale Energiestrategie) gebeurt dat al, zodat de nieuwste inzichten meegenomen kunnen worden.

Het akkoord van de 'tafel van Groenlo' vinden we belangrijk. Hierin trekken we samen met de andere gemeenten in de Achterhoek op. Het doel daarbij is energie besparen, op een duurzame manier verwarmen en energie opwekken. We zien ook graag dat we als gemeente stappen maken op het gebied van waterstof, bijvoorbeeld door middel van pilots. In Netterden worden momenteel de mogelijkheden hiervoor onderzocht. Duurzaamheid begint volgens ons met besparen. Want wat je niet verbruikt, hoef je simpelweg niet op te wekken. Duurzaamheid gaat dan ook verder dan het plaatsen van windmolens of zonnecollectoren; naast energiebesparing door huishoudens en bedrijven draagt ook "schoon rijden" bij aan een vermindering van de uitstoot van CO₂.

Afval is grondstof

Afval beschouwen we steeds meer als grondstof voor (nieuwe) productieprocessen. We gaan daarom ook door met het VANG-beleid, van Afval naar Grondstof. Het afvalstoffenbeleid (of beter: het grondstoffenbeleid) is steeds meer gericht op het her- of anders gebruiken van grondstoffen. Het CDA OIJ steunt deze benadering zeer, omdat hiermee uitputting van onze aarde wordt tegengegaan. Dit heeft ook gevolgen voor het gemeentelijk afvalbeleid. De gemeente moet de gescheiden inzameling van huishoudelijk afval verder stimuleren en ook het verhogen van de kwaliteit van het gescheiden afval. Beter scheiden van afval bij de bron verlaagt de hoeveelheid restafval en vergroot hergebruik. Grondstoffen leveren vrijwel altijd geld op. Het verbranden van restafval is duur en wordt steeds duurder, omdat het Rijk een (steeds hogere) verbrandingsbelasting hanteert. Minder restafval en meer grondstoffen leiden ertoe dat de kosten voor de inzameling en verwerking van afval beheersbaar blijven en dat is in het voordeel van onze inwoners.

Het Rijk heeft als doel gesteld dat we als Nederland in 2050 volledig circulair zijn, dat we geen afval meer hebben. Duurzaam inkopen door een aanpassing van het aanbestedingsbeleid is een goede eerste stap op lokaal niveau. Laat de effecten op "people, planet and profit" in de aanbesteding extra meewegen.

Waterbeheer

Ons klimaat verandert. We krijgen te maken met hete droge periodes maar ook met hevige regenval. Adaptatie aan klimaatverandering is het proces waardoor de samenleving de kwetsbaarheid voor klimaatverandering vermindert of waardoor we kunnen profiteren van de kansen die een veranderend klimaat biedt. Dit doen we in goede samenwerking met het waterschap en de provincie.

10. Ondernemend Oude IJsselstreek

Het CDA OIJ gaat voor een gezonde economie die banen schept en zodoende zo veel mogelijk mensen in staat stelt om mee te doen. Wij vragen in het bijzonder aandacht voor familiebedrijven. Deze bedrijven zijn niet alleen veelal tientallen jaren en soms eeuwen geworteld op de plek van ontstaan, maar leveren ook vaak een grote bijdrage aan de leefbaarheid van het platteland en haar kernen en aan het lokale verenigingsleven. Wij vinden de inbreng van ondernemers belangrijk zodat de gemeente actueel en nog meer vraaggericht gaat werken en daarmee aansluiting blijft houden bij de opeenvolgende ontwikkelingen.

Onze ondernemers

Intensieve contacten met de ondernemers is belangrijk en dus willen wij een goed gemeentelijk investeringsklimaat verder stimuleren en ontwikkelen, onder meer door het versterken van één bedrijvenloket, zodat ondernemers snel en effectief geholpen worden. Ook is het CDA OIJ een voorstander van accountmanagement binnen de ambtelijke organisatie, zodat bedrijven rechtstreeks contact hebben over vraagstukken die verder gaan dan die het bedrijvenloket behandelt.

Voor economische ontwikkelingen zijn goede ontsluitingen van bedrijventerreinen en een goede infrastructuur noodzakelijk. Ook openbaarvervoerverbindingen zijn belangrijk. Wij willen bestaande verouderde bedrijventerreinen herstructureren en nieuwe aan te leggen terreinen groen en duurzaam bouwen. Afstemming in de regio waar bedrijventerreinen moeten komen is van groot belang. Ook hier hebben wij als gemeente last van de reeds eerder vernoemde net congestie. Creatieve oplossingen zijn mogelijk.

Het CDA OIJ is groot voorstander en promotor van deze wijze van kennis inzetten en daarmee de innovatieve wijze van werken in onze regio te versterken en te behouden. Daarom willen we innovatiehubs versterken en ondernemers die komen met ontwikkelingen die vernieuwend zijn faciliteren.

Vraag en aanbod

De Achterhoek is een bruisende regio die volop inzet op economische vitaliteit en leefbaarheid. Met kracht wordt ingezet op groei en innovatie in sectoren als Smart Industry, agrifood, gezondheidszorg en logistiek. De vraag die daarbij steeds meer een rol zal gaan spelen is: Hoe zorgen we ervoor dat we ook in de toekomst voldoende en goed gekwalificeerde arbeidskrachten kunnen leveren? En welke rol kan het (beroeps)onderwijs daarbij spelen? Van belang is dat de visie op de arbeidsmarkt van de toekomst gedragen wordt door de ondernemers, kennispartners en overheid en dat met de economische ambitie én het onderwijsaanbod wordt aangesloten bij het DNA van de Achterhoek.

Enkele wensen van het CDA:

- Flexibiliteit in bedrijfsruimte
- Tijdelijke bedrijfslocaties en gedeelde werkruimtes creëren zodat startups en kleine ondernemers makkelijker kunnen groeien.
- Toekomstbestendige infrastructuur
- Investeren op de digitale infrastructuur, zoals glasvezel/5G-netwerken, zodat bedrijven optimaal kunnen functioneren en innovatie niet in de weg staat.
- Creatieve oplossingen zodat netcongestie ontwikkelingen niet in de weg staat

11. Algemene zaken, Financiën en Economie

Het CDA OIJ gaat voor een gezonde economie die banen schept en zodoende zo veel mogelijk mensen in staat stelt mee te doen. Wij vragen in het bijzonder aandacht voor familiebedrijven, bijvoorbeeld de boeren. Deze bedrijven zijn niet alleen veelal tientallen jaren en soms eeuwen geworteld op de plek van ontstaan, maar leveren ook vaak een grote bijdrage aan de leefbaarheid van het platteland en haar kernen en aan het lokale verenigingsleven. Wij vinden de inbreng van ondernemers en in het bijzonder het MKB belangrijk zodat de gemeente actueel en nog meer vraaggericht gaat werken en daarmee aansluiting blijft houden bij de opeenvolgende ontwikkelingen.

De kluwen aan regelgeving mag dit niet in de weg staan.

Om de taken als gemeente in te vullen, zijn (financiële) middelen noodzakelijk. Het gaat dan om geld en menskracht. Te allen tijde dient de gemeente zich te verantwoorden over de wijze waarop de middelen zijn ingezet en de mate waarin de beoogde doelen zijn gerealiseerd. Anders gezegd, het moet voldoende maatschappelijk positief effect hebben. Aan de voorkant vraagt dit om een doordachte wijze van weging van inzet van middelen enerzijds en te bereiken maatschappelijke effecten anderzijds. De raad heeft hierin een belangrijke rol. Wij hebben het uitgangspunt dat de benodigde middelen gelijke tred houden met de ambities van de gemeente en haar inwoners. De ambities moeten gedragen worden door onze inwoners. De volgende generatie opzadelen met te hoge lasten of te grote schulden past niet binnen ons denken en handelen. In de basis voeren we een terughoudend beleid in de ontwikkeling van de lokale lasten. Dit krijgt vorm door een jaarlijkse toetsing van de in te zetten middelen en de beoogde effecten. Anderzijds realiseren wij ons dat een gemeente die kwaliteit voorstaat in haar voorzieningen en dienstverlening genoodzaakt kan zijn een beroep te doen op haar inwoners voor middelen.

De ambtelijke organisatie is een belangrijke factor in het realiseren en uitvoeren van de bestuurlijke ambities. Te vaak en te makkelijk wordt geroepen dat gekort moet worden op de hiervoor beschikbare middelen. Hierop korten gaat dan ten koste van deze ambitie en uitvoering. In onze optiek is de personeelscapaciteit een direct gevolg van het takenpakket en daarmee de ambities van de gemeente. Uiteraard kijken wij kritisch mee. Vanzelfsprekend worden hierbij mogelijkheden om te komen tot samenwerking en uitbesteding van taken in ogenschouw genomen. Naast financiën spelen in onze ogen ook een goede kwaliteit van dienstverlening, de sociaal-maatschappelijke verantwoordelijkheid van een overheidsorganisatie en het nastreven van gemeenschappelijke regionale doelen een grote rol in de afweging van uitvoering van taken.

12. Overige

Organisatie

De ambtelijke organisatie is een belangrijke factor in het realiseren en uitvoeren van de bestuurlijke ambities. In onze optiek is de personeelscapaciteit een direct gevolg van het takenpakket en daarmee de ambities van de gemeente. Vanzelfsprekend worden hierbij mogelijkheden om te komen tot samenwerking en uitbesteding van taken in ogenschouw genomen. Wij willen graag een organisatie met een ambitie om het anders te doen. We willen uitgaan van een positief mensbeeld en kijken naar de mogelijkheden. Een "ja, mits"-beleid vraagt dit ook van de uitvoering. De afgelopen jaren is deze mindset op verschillende onderdelen in de organisatie al in de gewenste richting verschoven. Wij willen graag zien dat ook naar de verordeningen, vergunningen en langdurige procedures wordt gekeken met een "ja, mits"- instelling.

Financiën

Om de taken als gemeente in te vullen, zijn (financiële) middelen noodzakelijk. Het gaat dan om geld en menskracht. Te allen tijde moet de gemeente zich verantwoorden over de wijze waarop de middelen zijn ingezet en de mate waarin de beoogde doelen zijn gerealiseerd. Aan de voorkant vraagt dit om een doordachte wijze van weging van inzet van middelen enerzijds en te bereiken maatschappelijke effecten anderzijds. De raad heeft hierin een belangrijke rol.

Wij hebben het uitgangspunt dat de benodigde middelen gelijke tred houden met de ambities van de gemeente en haar inwoners. De ambities moeten gedragen worden door onze inwoners. De volgende generatie opzadelen met te hoge lasten of te grote schulden past niet binnen ons denken en handelen.

- De begroting is meerjarig structureel sluitend.
- Intentie tot trendmatige verhoging van de woonlasten tot een maximum van 3%
- De uitvoering van het sociaal domein vindt plaats binnen de beschikbare budgetten
- Overschotten gaan in principe terug naar de algemene reserve.

In de basis voeren we een terughoudend beleid in de ontwikkeling van de lokale lasten. Dit krijgt vorm door een jaarlijkse toetsing van de in te zetten middelen en de beoogde effecten. Anderzijds realiseren wij ons dat een gemeente die kwaliteit voorstaat in haar voorzieningen en dienstverlening genooddaakt kan zijn een beroep te doen op haar burgers voor middelen.

Asiel & Migratie

Het CDA wil meer grip op migratie. Onze bevolking zal de komende jaren hard groeien. De samenleving kan dit niet dragen. We lopen tegen grenzen aan van wat haalbaar is, in huisvesting, zorg en onderwijs. Om meer grip op migratie te krijgen moeten duidelijke keuzes worden gemaakt.

- We willen een rechtvaardig asielbeleid. In een fatsoenlijk land en in onze gemeente bieden we een veilige haven aan mensen die in nood zijn en terecht een beroep doen op onze gastvrijheid, maar houden gelijktijdig rekening met de draagkracht en het integratievermogen van de samenleving.
- Het CDA stelt meer eisen aan integratie. Statushouders moeten verplicht inburgeren, anders verliezen ze hun status. Kinderen van statushouders volgen verplichte voor- en voorschoolse educatie, zodat ze snel meedoen op school. Arbeidsmigranten die hier langer blijven, volgen een taaltraject.
- We zijn voorstander van de maatregelen uit de asielnoodmaatregelenwet, waarmee de instroom van asielzoekers beperkt wordt en de asielketen ontlast. We kiezen hierbij voor tijdelijke asielvergunningen, het terugbrengen van gezinshereniging tot het kerngezin en maatregelen die het stapelen van asielverzoeken onmogelijk maakt.

Het CDA OIJ heeft in april 2025 ingestemd met het koersdocument 'Huisvesting vluchtelingen Oude IJsselstreek', waarin de zoektocht naar een locatie voor maximaal 368 asielzoekers en 80 statushouders staat beschreven. Daarbij hebben wij als partij veel voorwaarden en wensen kenbaar gemaakt. Of we uiteindelijk zullen instemmen - waarschijnlijk staat dit onderwerp pas op de raadsagenda in de zomer van 2026 - hangt af van de nog te maken afspraken met Centraal Orgaan Asielzoekers (COA) en de provincie Gelderland.

Voorwaarden vanuit het CDA OIJ:

- Gemeente en COA overleggen met inwoners over het plan.
- Klankbordgroep voor omwonende en belanghebbenden.
- Inzetten op gezinnen en mensen met een beperking.
- Wettelijke verankering, zekerheid om de gemaakte afspraken te kunnen handhaven.
- Bij overlast, zero tolerance beleid. Direct verwijderen, buiten onze gemeentegrens.
- Klankbordgroep blijft actief. Ziet onder andere toe op uitvoering afspraken en houdt de vinger aan de pols.

Omgevingswet

Minder regels, meer speelruimte voor onze inwoners. Inwoners centraal! De kern van deze aanstaande grote wetswijziging vraagt om verschuiving in de beleidsvorming en uitvoering. Van inspraak inwoners naar participatie en co-creatie en stelt hierbij initiatieven boven beleid. Onze gemeente wordt niet langer bestuurd aan de hand van in beton gegoten lange-termijn-plannen. In de voorhanden zijnde literatuur noemt men dit voorsnog een dynamische beleidscyclus. Dit heeft verregaande gevolgen voor de werkwijze van de ambtelijke organisatie (lees gemeente) en het openbaar bestuur. Inclusief de raad!

Regio

Bereikbaarheid van de Achterhoek (breedband, wegen en OV) is randvoorwaarde nummer 1 voor een leefbare en economisch vitale Regio Achterhoek, met perspectief voor alle inwoners en met name voor de jeugd. Economische ontwikkelingen van de Achterhoek zijn belangrijk voor de werkgelegenheid, de leefbaarheid en werk is nog altijd het beste participatiemiddel. Ontwikkelingen binnen Smart Industries, Biobased Industries en grensoverschrijdende economie moeten volop benut en aangejaagd worden. Dit vraagt onder andere om een goed vestigingsklimaat en m.n. aandacht voor het groot aandeel MKB'ers in de Achterhoek. De arbeidsmoraal van de Achterhoeker is hoog en dit vraagt de komende jaren om voldoende aanwas van gekwalificeerd personeel middels onder andere VMBO/ MBO opleidingen.

Omdat cultuur geen grenzen kent, zoekt onze gemeente haar grenzen op en verbindt cultuur en historisch erfgoed met andere landen en kijkt over grenzen heen. Een aansprekend voorbeeld is het lidmaatschap van "De ring van IJzesteden".

Daarnaast is de Achterhoek Raad met zijn Board een platform geworden waarin aspecten die in de Regio spelen een uitstekend podium kunnen hebben .

EURegio

Samenwerking met onze Duitse burens is bijna vanzelfsprekend in een grensregio; problemen, die samenwerking hinderen, maar vooral ook nieuwe ontwikkelingen en kansen, waar onze inwoners voordeel van hebben, horen op de agenda van grensgemeenten.

Grensoverschrijdende samenwerking is volgens ons het meest doeltreffend als dat bottom-up gebeurt, op initiatief van inwoners en hun organisaties, met ondersteuning van nationale en Europese programma's, zoals Interreg en Erasmus+. In de grensregio zijn er veel kansen voor werk, opleiding of het vergroten van de afzetmarkt. Door bijvoorbeeld experimenteergebieden te bevorderen en EU-instrumenten zo optimaal mogelijk te gebruiken, kan er meer uit de grensoverschrijdende samenwerking gehaald worden.

De Euregio en de Euregio Rijn-Waal, de grensoverschrijdende samenwerkingsverbanden, spelen een belangrijke rol. Enerzijds als eerste belangenbehartigers van de grensbewoners, maar ook als initiators van nieuwe perspectieven voor de grensregio's. Ze zijn daarmee een intermediair tussen de verschillende overheidslagen in grensoverschrijdende aangelegenheden. De positie van Euregio's moet daarom blijvend worden versterkt.

Kortom

In de komende raadsperiode zet het CDA Oude IJsselstreek zich vooral in voor:

1. Woningbouw in het algemeen en flexibiliteit in bestaande bebouwing, zoals het transformeren van ruimten tot woonruimte.
2. Het investeren in leefbaarheid en het verder ontwikkelen van sterke dorpsgemeenschappen.
3. Een goede basiszorg voor ouderen, een goed Ouderenbeleid Goede, toegankelijke en begrijpelijke zorg dichtbij.
4. Veiligheid in het algemeen en verkeersveiligheid in het bijzonder.
5. Gezonde gemeentelijke financiën.
6. Een fatsoenlijk, transparant, betrokken en betrouwbaar bestuur.
7. Een gemeente waarin iedereen meetelt!